

Spis treści

Przedmowa	7
Wstęp	9
Przedmiot badań	9
Ramy chronologiczne pracy	11
Źródła	16
Źródła prawa wojskowego	17
Akta skarbowe	18
Pisma o charakterze organizacyjnym	22
Popisy pospolitego ruszenia Wielkiego Księstwa Litewskiego	24
Korespondencja	26
Źródła narracyjne	27
Historiografia	29
Historiografia wojskowa	30
Historiografia społeczna i polityczna	38
Cele i zadania pracy	40
I. Rozwój wojska zaciężnego	42
1.1. Formowanie się wojska zaciężnego	42
1.1.1. Chorągwie dworskie	44
1.1.2. Wojsko zaciężne w zamkach pogranicznych	49
1.2. Wojsko zaciężne Wielkiego Księstwa Litewskiego podczas I fazy wojny inflanckiej (1557–1570)	52
II. Polskie wojsko zaciężne na terenie Wielkiego Księstwa Litewskiego	69
2.1. Udział żołnierzy polskich w wojnach prowadzonych przez Wielkie Księstwo Litewskie przed wybuchem wojny inflanckiej	71
2.2. Polskie wojsko zaciężne na terenie Wielkiego Księstwa Litewskiego w czasie wojny inflanckiej	78
2.2.1. Polscy zaciężni podczas wyprawy pozwołskiej	80
2.2.2. Zaciąg 1561 r.	81
2.2.3. Rola polskiego wojska zaciężnego podczas wojny inflanckiej	84

III. Uzbrojenie	89
3.1. Jazda	90
3.1.1. Racowie i husarze	91
3.1.2. Tatarzy	98
3.2. Piechota	101
3.3. Między jazdą a piechotą	103
3.3.1. Strzelcy	103
3.3.2. Kozacy	104
IV. Organizacja wojska zaciężnego	107
4.1. Struktura wojska zaciężnego	107
4.2. Rotmistrzowie, ich funkcje i prerogatywy	112
4.3. Sytuacja społeczno-majątkowa zaciężnych	114
4.4. Prawo wojskowe	118
4.5. Środki do opanowania samowoli zaciężnych	126
V. Źródła finansowania	131
5.1. Skarby Wielkiego Księstwa Litewskiego	131
5.1.1. Funkcje skarbów Wielkiego Księstwa Litewskiego. Źródła dochodów. Wydatki	133
5.1.2. Dochody skarbów Wielkiego Księstwa Litewskiego	136
5.2. Źródła dochodów skarbu ziemskiego Wielkiego Księstwa Litewskiego przeznaczonych na finansowanie wojska zaciężnego	137
5.2.1. Serebszczyzna	138
5.2.2. Poglówne	139
5.2.3. Opłata za zwolnienie z obowiązku służby wojskowej	139
5.2.4. Pożyczki i zastawy	141
5.3. Wydatki Wielkiego Księstwa Litewskiego na utrzymanie wojska zaciężnego	143
5.3.1. Żołd	145
5.3.2. Kwestia utrzymania polskiego wojska zaciężnego	155
5.3.3. Ulgi i wypłaty nadzwyczajne dla zaciężnych	159
5.3.4. Koszty utrzymania	162
Wnioski	165
Aneks	168
Wykaz skrótów	174
Abstract	175
Рэзюме	178
Анотація	181
Bibliografia	184
Indeks nazwisk	195
Indeks nazw geograficznych	203